

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Sacramentis, Mille Sexcenti Errores, Vaniloqvia, Et Cavillationes

Miletus, Vitus

Mogvntiae, 1593

VD16 M 5205

De Contritione.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30094

Millesexcenti Errores,

qui ut corpus seruet & animam, venam secat & tibiam?
1407. Errare Pontificios, quod tres sint pœnitentiæ partes, Contritio cordis, Confessio oris, & Satisfactio operis. An ergò sine vlla Contritione, & peccati confessione & detestatione, vera pœnitentia?

Luth. Tom. 3.
in Psal. 51.

De Contritione.

1408. **P**ontificios maiorem à pœnitentibus contritionem exigere, quàm possint habere. *Omnes passim.* Cum vulgata omnium Lutheranorum sit doctrina, Deum plura præcipere quàm homo possit præstare, atque adeò mandata Dei seruatu esse impossibilia. Pontificij verò (vt supr. & infr.) plus non exigunt, quàm Deum velle, & hominem Deo adiutum posse, nõrunt.

1409. Contritionem non esse partem pœnitentiæ. An ergò sine dolore mentis pœnitentia? Et quid aliud est pœnitere, quàm de peccato commisso dolere? si enim non pœnitet deliquisse & offendisse, quomodo pœnitescit?

1410. Contritionem, quæ ad pœnitentiam requiritur, non esse aliud, quàm pauorem ex minis legis conceptum. *Lutherani rigidi in Colloq. Aldenburg.* Cum vera contritio ex pauore nascatur, non sequatur, quia enim minas & pœnas metuimus, ideò pœnitescimus, vt eas euitemus.

1411. Contritionem non esse actionem, sed passionem à Deo in homine, non ab ipso prouenientem homine, sic enim habet Colloquium citat. *Contritio non est opus nostrum, nos passivi tantum sumus, nos nihil agimus, sed patimur, ipse Deus nos conterit, non ipsi nos, &c.* At si Dei est opus, ab homine cur exigitur? cur omissum punitur? An iustus Deus, si exigat & puniat, quod præstare homo non potest?

1412. Et si Contritio non sit actiue ab homine, liberè tamen recipi ab homine; At si liberum est homini recipere, in potestate ergò

ergò eius est, quodcumque velit contritionem habere vel nò habere, voluntas ergo ad minus & dispositio ab homine erit.

1413. Contritionem non pertinere ad Euangelium, sed ad legem. *Kemnit.* At si ad Euangelium non pertinet, quomodo toties, vt pœnitentiam agamus, Euangelium iubet? aut fortè non iubet? quid est ergò, *Nisi pœnitentiam egeritis, omnes simul peribitis?* *Luc. 13.*

1414. Contritionem spoliare hominem, omnibus bonis operibus, replere maledictionibus, fugere Deum, quærere viam & exitum ad desperationem. *Colloq. ciuat.* Sed hæc rigidorum, non eadem est molliorum Lutheranorum opinio, qui contritionem opus vocant bonum, & spiritus sancti. Et mirum, quomodo, qui conteritur & pœnitet, Deum fugiat, & desperet, cum nisi Deum, quem offendendo fugerat, quæreret, & veniam speraret, haud quaquam pœniteret? An Niniuitæ in cinere & cilicio pœnitentiam agendo, spem abiecerunt, viamque & exitum ad desperationem, & non magis ad veniam & reconciliationem quasiuerunt? *Matth. 11. Luc. 10.*

1415. Pontificios atque adeò ipsum Concilium Trident. docere, hominem viribus liberi arbitrij, absq; vlla præueniente Dei gratia, posse conteri & pœnitere. *Kemnit.* Calumnia: Neque enim vel Concilium, vel vllus aliquando id docuit Pontificius, patet ex ipso Concil. Sess. 6. cap. 5. & 14. Sess. cap. 4. Artic. 2. Parisiens. & 7. Louan.

1416. Contritionem non exigere detestationem peccati præteriti, sed tantum euitationem futuri, ita vt pœnitentia aliud non sit, quàm sine detestatione veteris, noua vita. *Lutherus Sermone de pœnitentia, & Epistola ad Staupitium.* Sed huic vaniloquio non tam obloquitur scriptura, quàm ipse *Kemnitius.* Quid enim illud? *Iniquitatem meam ego cognosco, & peccatum meum contra me est semper?* Item. *Recogitabo tibi omnes annos in amaritudine animæ meæ.* Item. *Fili peccasti, non adiicias vltra, sed & de pristinis deprecare, vt tibi dimittantur.* Item. *Age pœnitentiam, si fortè remittatur tibi cogitatio cordis tui.* *Psal. 50. Esai. 38. Eccl. 21. Actor. 8. Ioel 2. Ioan. 3.*

Neque

Millesexcenti Errores,

Neq; vlllo modo intelligi potest, quomodo quis pœnitentiam agat de peccatis, nisi pœniteat de peccatis commissis?

1417. Non esse necessarium ad contritionem, propositum bene viuendi, sed esse fructum duntaxat pœnitentiæ. At quis pœnitere, & non magis pœnitentiam ridere dicat, qui non æquè futura detestatur peccata, ac præterita, vel præsentia? Et quis iniuriam illatam ignoscat, nisi nullam se posthac illaturum promittat?

Iosel 2.
Marc. 9.
Philip. 4.

1418. Contritionem perfectam, esse impossibilem. At si est impossibilis, cur eam Deus exigit? aut fortè non exigit, vt ad eum ex toto corde conuertamur? An ad impossibilia cogit? An credenti omnia non sunt possibilia? an non omnia possumus, in eo qui nos confortat?

1419. Pontificios Contritione sua homines adigere ad desperationem. Planè oppositum: Si quis enim desperare veller, is spe impetrandæ gratiæ & reconciliationis non pœniteret. Pœnitentia autem desperantium & desperatorum est via, Impij siquidem desperant, non pœnitentes.

1420. Pontificios exigere tantam contritionem, quæ sit æqualis iræ & offensæ diuinæ. At si dolor quiuis, suo non adæquat modo offensam, verus non est dolor. Contritio verò alia non requiritur, nisi quam Deus præcipit, & natura suppetit, qualem verè pœnitentes habuisse leguntur, Luc. 7. Matth. 26. 2. Reg. 23. Hier. 24.

1421. Pontificios exigere summum dolorem intensiue. Nō omnium ea est sententia, sufficere enim summum appretiatuè alij docent, & ad summum intensiue hortantur.

Serm. de Coma
Domin.

1422. Pontificios exigere certum gradum intensiōnis, & temporis ad contritionem. Cum solus eum videatur exigere Scotus. In contraria autem sententia sunt ceteri, iuxta illud Cypriani: *Non quantitas criminis, nec breuitas temporis, nec hora extremas, nec vitæ enormitas, si pura fuerit voluptatum mutatio, excludit à venia.* Quæ quidem sententia magis congruit scripturis, Esai. 30. Ezech. 18.

1422. Pontificios exigere tot actus doloris, quot actus præcesserunt peccati: Tutius hoc & salutare, non autem absolute necessarium esse docent, dolorem enim de omnibus simul conceptum sufficere, de singulis nihilominus singulariter dolere, salubre consilium esse docent. Si enim pœnitentia de peccatis bona est & salutaris, de singulis mala esse non poterit.

1423. Contritionem non esse causam remissionis peccati. At si nullo prorsus respectu causa est, dicant, quam ob causam Niniuitis Deus peccata remisit & pœnam, Tyro autem & Sydoni, Sodomæ & Gomorræ non remisit, nec pepercerit? Id (ni fallor) causa quoquo modo dicitur, propter quod effectus quomodocunq; sequitur.

1424. Pontificios docere, Contritionem esse causam remissionis peccatorum de condigno. At tantùm abest, hoc quod doceant, ut nec de congruo quidem mereri, sed dispositionem solummodo pleriq; asserant. *Capreol. in 2. d. 40. q. 1. ubi.*

1425. Contritionem ex timore conceptam, non modò non esse vtilem, sed facere hominem hypocritam. *Luth. serm. de pœn.* Cum (ut supr.) pauorem de peccatis conceptum, partem esse velint pœnitentiæ. Et timor etiam seruilis, initium sit sapientiæ. *Aug. tract. 9. in epist. Ioan. Basil. & alij.*

1426. Contritionem non esse actum voluntatis, cum proposito confitendi peccata. Atqui esse de necessitate, infra dicemus.

1427. Vanum esse, in Contritione duplicem distinguere dolorem, voluntarium & sensualem. *Heshus. An ergò Contritio sine villo dolore?*

1428. Non esse discrimen inter Attritionem & Contritionem. *Heshus. in suis 600. errorib.* Apud Heshusium putà, non autem apud alios, qui, nisi re ipsa esset, in verbis distinctionem non posuissent.

1429. Pontificios docere, Attritionem impiorum & fide prorsus carentium, virtute clauium fieri contritionem. *Luth. de Capt. Babyl.* Cum absq; fide nec attritionem quidem agnoscant.

Millesexcenti Errores,

1430. Pontificios docere, contritionem non esse opus Spiritus sancti, sed liberi arbitrij. *Hesh. loc. cit. ex Taper.* Sed verba Taperi, vt ab ipso citantur *Heshusio*, hæc sunt: *Potest etiam homo, post mortale peccatum admissum, per liberum arbitrium verè penitere, Deo tamen ipsum præueniente & ostendente peccatum.* Vide an excludat à tali actu Deum, vel Spiritum sanctum? Vera ergo contritio non est sine gratia.

1431. Pontificios docere, non nisi de venialibus peccatis agendam esse pœnitentiam. Cum potius contrarium doceant, sola mortalia per pœnitentiam, venialia verò per orationem deleri Dominicam, ac quæuis alia pietatis exercitia.

1432. Erroneum esse, quod Scotus docet, Hominem non teneri ad contritionem de venialibus. *Heshus.* Verisimile scilicet est, *Heshusium* de venialibus conteri, qui nec de mortalibus contritionem necessariam autumat?

1433. Erroneum esse, quod Aquinas docet, Hominem ignorare, & nunquam certum esse, quando satis sit contritus. *Heshusius.* Cum Apostolus de seipso loquens, dicat, *Nihil mihi conscius sum, non tamen in hoc iustificatus sum.* Et alibi: *Nescit homo, an odio dignus sit vel amore.* Item. *Si iustificare me voluero, condemnabit me os meum, & si etiam simplex fuero, hoc ipsum ignorabit anima mea.* Et fit plerumque, vt qui seipso statuunt iustissimos, certissimosq; de contritione & iustitia sua, nec hanc nec illam habeant, iuxta illud, *Sunt quidam impij, qui adeò securi sunt, ac si opera habeant iustorum.*

1434. Erroneum esse, quod Taperus docet, contritionem non esse terrorem conscientia, propter gehennæ perpetuum supplicium. *Heshus.* Atqui verus non est dolor, qui ex timore, sed qui prouenit ex amore; detestandum est enim peccatum & metuendum, non propter malum pœnæ, sed culpæ. Hinc illud *Poëtæ,* *Oderunt peccare mali formidme pœnæ, Oderunt peccare boni virtutis amore.* Quamuis ergo nec puniret, nec omnino resciret Deus peccatum, adhuc non esset committendum, & de commisso pœnitendum, quia in se malum.

1. Cor. 4.
Eccl. 9.
Iob. 9.

Eccl. 8.

DE